

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 130/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. apríla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Rybárom, Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s. r. o., Kuzmányho 29, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 1 Co 67/2014-181 z 28. mája 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. novembra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Co 67/2014-181 z 28. mája 2014 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou v spore o zaplatenie sumy 6 384,51 € v postavení žalovanej. Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) ako súd prvého stupňa žalobu zamietol a zároveň vyhovel vzájomnému návrhu žalovanej a zaviazal každú zo žalobkýň zaplatiť žalovanej sumu 1 158,24 € s 8,5 % úrokom z omeškania od 24. augusta 2012 do zaplatenia. Žalobkyne súčasne zaviazal spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanej trovy konania vo výške 2 976,89 €. Okresný súd bol toho názoru, že žalobkyne neunesli dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania škody v podobe ušlého zisku, pretože žalobkyne počas celej rozhodnej doby nevyvíjali žiadnu činnosť smerujúcu k prenájmu bytu, navyše do dnešného dňa byt užívajú bez toho, aby ho niekedy dali do prenájmu tretej osobe.

3. Na základe odvolania žalobkýň o veci rozhodoval krajský súd ako súd odvolací, ktorý dospel k názoru, že žalobkyne „*mali zaistené všetky predpoklady, pre tzv. pravidelný beh vecí smerujúci k uzatvoreniu nájomnej zmluvy, preto mohli dôvodne očakávať zväčšenie ich majetku spočívajúceho v nájmomom*“. Uvedený záver je podľa sťažovateľky v rozpore s výsledkami dokazovania, na dôkaz čoho citovala z výpovede žalobkyne v 2. rade na pojednávaní z 18. januára 2013, kde na otázku právneho zástupcu žalovanej, aby žalobkyňa v 2. rade uviedla, ako naložili s bytom po tom, ako v januári 2011 získali od neho kľúč, táto uvádza: „*Najprv sa byt zrekonštruoval, zabezpečil sa tam nejaký nábytok. Neviem, ako dlho toto trvalo a po tejto rekonštrukcii sme spolu so sestrou ho používali na učenie. Striedali sme sa v ňom.*“ Túto neexistenciu nájmu potvrdil podľa sťažovateľky aj svedok [REDAKOVANÉ]. Z uvedeného podľa sťažovateľky nesporne vyplynulo, že byt nebol nikdy prenajímaný a nebolo ani v pláne žalobkýň ho prenajímať, a preto nebolo sťažovateľke jasné, ako mohol krajský súd deklarováť existenciu ušlého zisku na strane žalobkýň. Napadnuté uznesenie predstavuje podľa názoru sťažovateľky príklad sudcovskej arbitrárnosti.

4. Na základe uvedených skutočností je sťažovateľka toho názoru, že napadnutým uznesením došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

5. V závere sťažnosti sťažovateľka ústavnému súdu navrhuje, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vo veci rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bydlisko [REDAKOVANÉ], občan SR na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu Košice zo dňa 28.05.2014 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. ICo/67/2014-181 porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu Košice číslo konania ICo/67/2014-181 zo dňa 28.5.2014 sa ruší.

Krajský súd Košice je povinný uhradiť trovy konania vo výške 284,08 EUR Eur na účet právneho zástupcu Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Kuzmányho 29, 04001 Košice do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

11. Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil nasledujúce skutočnosti, z ktorých pri svojom rozhodovaní vychádzal.

12. V rámci skúmania podmienok konania neušlo pozornosti ústavného súdu, že aj keď zo sťažnosti je zrejmé, že ju mal spísať advokát JUDr. Peter Rybár, splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľky k nej v rozpore s § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebolo pripojené. Pokiaľ ide o dôvody sťažnosti, tie sa sústreďujú v podstate iba na polemiku s právnym názorom krajského súdu týkajúcim sa nároku na ušlý zisk žalobkyní v spojení s vykonaným dokazovaním okresného súdu, ktoré sťažovateľka označila za „svojvoľný výklad zákonov“, z čoho odvodila porušenie označeného základného práva podľa ústavy

a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inú ústavne relevantnú argumentáciu sťažovateľka nepredostrela. Už iba uvedené nedostatky sťažnosti mohli viesť k jej odmietnutiu pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

13. Napriek tomu ústavný súd preskúmal celý obsah sťažnosti a napadnuté uznesenie krajského súdu a vzhľadom na závery, ku ktorým dospel, v záujme hospodárnosti konania ani nevyzýval sťažovateľku na doplnenie sťažnosti.

14. Sťažovateľka je žalovanou v konaní o zaplatenie sumy 6 384,51 € z titulu náhrady škody, ktorá mala vzniknúť v súvislosti s tým, že žalovaná neoprávnene zadržovala kľúče od bytu, čím znemožnila žalobkyniam disponovať s bytom, na základe čoho mala na strane žalobkýň vzniknúť škoda jednak v podobe ušlého zisku v sume 3 683,52 € a jednak v podobe skutočnej škody v sume 2 700,99 €. Okresný súd žalobu ako nedôvodnú zamietol, pretože dospel k záveru, že aj keď žalovaná konala v rozpore s dobrými mravmi, nemožno hovoriť o príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním žalovanej a škodou, ktorej vznik v súvislosti s prípadným užívaním bytu treťou osobou mohol nastať. Podľa názoru okresného súdu žalobkyne neunesli dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania škody ani v podobe ušlého zisku ani v podobe nedoplatkov, pretože počas celej rozhodnej doby nevyvíjali žiadnu činnosť smerujúcu k prenájmu bytu, a pokiaľ žalobkyne hradili platby spojené s užívaním bytu, urobili tak na základe svojej povinnosti ako vlastníčky bytu. Pokiaľ v konaní nebolo sporným, že žalovaná byt nikdy neužívala, na strane žalobkýň nemohla vzniknúť žiadna škoda, pretože platby nezávislé od reálneho užívania boli žalobkyne povinné platiť na základe vlastníckeho práva k bytu a za platby závislé od skutočnej spotreby žalovaná nezodpovedala, keďže byt neužívala. Nárok žalovanej na náhradu nákladov spojených s pohrebom poručiteľa považoval okresný súd za dôvodný.

15. Na základe odvolania žalobkýň vec prerokoval krajský súd a dospel k záveru, že záver okresného súdu nemožno považovať za správny. Krajský súd v napadnutom uznesení uviedol: *„Pre právny záver o vzniku škody (spočívajúcej v ušlom zisku na nájomnom) nie je nevyhnutné, aby bol zistený konkrétny nájomca, ktorý by zmluvu uzatvoril, resp. aby zo strany poškodeného bolo preukazované, či vyvíjal činnosť smerujúcu*

k prenájmu bytu, ale rozhodujúcim je, či pri tzv. pravidelnom behu veci poškodený mohol takúto nájomnú zmluvu uzatvoriť. Súd prvého stupňa správne v napadnutom rozhodnutí uviedol, že je nepochybné, že v období od smrti poručiteľa až do vyporiadania dedičstva právoplatným rozhodnutím súdu sú dedičia považovaní za vlastníkov celého majetku, patriaceho do dedičstva, z čoho im súčasne vyplýva aj právo hospodárenia s predmetom dedičstva - vlastníctva. Žalobkyne ako dedičky boli oprávnené hospodáriť s predmetom dedičstva - bytom ale v dôsledku protiprávneho konania žalovanej ktorá ich obmedzila vo výkone ich vlastníckeho práva (§ 123 Obč. zákonníka) tým, že im nevydala kľúče od sporného bytu - zisk z nájmu bytu nedosiahli.

Samotná okolnosť, že žalobkyne neoznačili prípadného potencionálneho nájomcu bytu, nič nemení na tom, že na trhu s nehnuteľnosťami evidentne existovala možnosť prenájmu sporného bytu a to z hľadiska veľkosti, miesta, či charakteru nájmu. To je podstatné, pretože pri pravidelnom behu veci mohli žalobkyne z tohto hľadiska uspieť a získať tak majetkový prospech z nájmu sporného bytu. Nemožno v neprospech žalobkýň hodnotiť situáciu, ak žalovaná im nevydala kľúče od sporného bytu (v čase od 6.12.2006 do 26.1.2011) a z tohto zistenia vyvodíť záver, že žalobkyne nevyvíjali žiadnu činnosť smerujúcu k prenájmu bytu, lebo nájomný vzťah za takejto situácie ani nemohli realizovať.“ Krajský súd bol po prerokovaní veci toho názoru, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil, a preto zrušil napadnutý rozsudok v zamietavom výroku a vo vyhovujúcich výrokoch týkajúcich sa vzájomných návrhov, vo výroku o trovách konania a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

16. Podľa názoru sťažovateľky krajský súd z dôkazov vykonaných okresným súdom vyvodil opačné právne závery ako okresný súd, a preto je sťažovateľka toho názoru, že rozhodnutie, ktorým krajským súd zrušil rozsudok okresného súdu, je arbitrárne. Sťažovateľka zároveň namieta, že okresný súd je viazaný právnym názorom krajského súdu, a preto právny záver v napadnutom uznesení nie je možné zmeniť.

17. Ústavný súd vychádzal pri posúdení námietok sťažovateľky predovšetkým z toho, že v napadnuté uznesenie má procesný charakter, a teda napadnutým uznesením nebolo

rozhodnuté o veci samej. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju početnú judikatúru, v zmysle ktorej v takýchto prípadoch zasahuje do rozhodnutí druhostupňových súdov (teda do „živých vecí“) len celkom výnimočne, ak v postupe či rozhodnutí druhostupňového súdu, ktorým bolo zrušené prvostupňové rozhodnutie a vec bola vrátená na nové konanie, došlo k extrémnemu vybočeniu z princípov spravodlivého procesu. V predmetnej veci bude mať sťažovateľka po vrátení veci na ďalšie konanie a rozhodnutie možnosť predostrieť svoju argumentáciu okresnému súdu a v prípade, že by ju okresný súd neakceptoval, bude môcť využiť opravný prostriedok proti rozhodnutiu okresného súdu.

18. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd v ňom formuloval právny názor, ktorý žiadnym spôsobom nevybočuje z medzí formálnej logiky a nenašiel v ňom prvky arbitrárnosti namietané sťažovateľkou. Samotná skutočnosť, že sťažovateľka sa nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu na vznik škody v konkrétnom prípade, nemôže podľa ústavného súdu zakladať porušenie ňou označených práv. Hodnotenie právneho a skutkového stavu krajským súdom spĺňalo kritériá logickej právnej úvahy, čo bolo podporené aj riadnym odôvodnením rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 OSP.

19. Ústavný súd pripomína, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmavania právoplatne skončených vecí (m. m. IV. ÚS 187/09). Ústavný súd ďalej poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08).

20. Keďže ústavný súd nezistil existenciu skutočností svedčiacich o tom, že by napadnuté uznesenie okresného súdu bolo možné považovať za popierajúce zmysel práva na súdnu ochranu, a s poukazom na to, že obsahom označeného základného práva nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva

na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu považujúc ho za arbitrárne, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

21. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd bližšie nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. apríla 2015